

Szellemi közállapotainkról

magyar szellemi élet 1956 utáni kádárizálódásának hatásai és annak képviselői máig nagyon fontosak, hiszen ezek hálózatát és főleg pénzügyi bázisát nem verte szét a politikai rendszerváltozás. Pedig ez létfontosságú lett volna. Egyszerűen azért, mert nyugodtan kijelenthető, hogy a kádárizált – elvtársi és társutas – értelmiség zömének szellemi és erkölcsi, valamint szakmai színvonala nem volt magas. Teljesítményének nagy részét a szimpla szellemi import, a nyugati nem kommunista baloldal toposzainak szlogenjeinek, mechanikus, de megfelelően nagy-képű utánzása adta. Jó kutatási témákat adhat jövőendő történészeknek és filológusoknak ennek pontos kimutatása. Miközben ez a folyamat jelentette a „szocialista kultúra” krémjét, mindvégig élt a primitív, ám szépen támogatott keményebb baloldali „szellemi termelés” is. S közben, növekvő mértékben veszett és kopott a közösségi-nemzeti felelősséget szolgáló régi magyar tudományos és irodalmi-művészeti hagyomány és öntudat! A nyugati fogyasztói életviteli minta terjedése sehol sem segít a kultúrának!

A magyar szellemi közélet sok ellentéttel terhelt, de mindenképpen értékes épületét már 1948 után kimozdították saját alapjairól. Volt ugyan egy kimódolt úgynevezett haladó történelmi-szellemi hagyomány, amely a maga cserkészkolbász vékonyságú, tartalmilag egyébként is hamis alapzatával nem szolgálhatott új értékek bázisául. A Rákosi-rendszer a maga velejéig hazug hazafias (kurucos) és egyben ócska szovjetes produkcióival, a nyelvet és szellemet önmagában is redukáló „szellemi életével” aztán 1956 után nyilvánvalóan nem volt folytatható. S így jött aztán egyre erősödő mértékben – a nem buta, sőt nagyon is ügyes Aczél György támogatásával a nyugati nem kommunista (haladó) balos kurzus, párosítva azzal a törekvéssel, hogy az autentikus, magyar nemzeti öntudat szabadon ne artikulálódhasson, s az ezen alapuló nemzeti kultúra alkotásokban, vitákban, reflexiókban sehogyan se fejlődhesen.

A kultúrához mindenkor szükséges széles körű szabadság helyett működött egy bürokratikus, személyekre és irányzatokra nézve lebontott „kulturpolitikai” irányítás, amelynek ideologikus – hatalmi szempontjait keményen érvényesítették a kizárólagosan létező állami mecénatúrában. Egy abszolút torz szellemi, közéleti szerkezet s közbeszéd jött így létre, kényszeres tematizációkkal és sok közepes vagy alig jobb „gondolkodóval”, alkotóval. Ez a *terelt* szellemi élet is hozott létre – tehetségek esetén – értékes alkotásokat. Nem véletlen azonban, hogy ezek értéke a valódi szabadság és *informáltság* (= művelődési „szélesség”) megteremtődésével *átalakul*. Nem válik értéktelenné, *de klasszicizálódás helyett inkább fontos kordokumentummá lesz!*

Annak elriasztó bizonyosságaképpen, hogy hová vezet a szellemre is kiterjedő ostoba balos utópista, majd elvtelen diktatúra, még az ún. puha formájában is! Viszont, miután a szklerotikussá és alvadt struktúrákká váló kádárizmust nem egy 1956-hoz hasonló értékelvűen eleven népharag söpörte el, hanem az egy sok szempontból problematikus nagyhatalmi egyezkedés következményeként esett szét, az korábban előnyös helyzetbe hozott s közben vörösből fehér materialistába (neoliberálisba) átköltözött szellemi komisszárok és társaik a haszonban lehetőséget kaptak arra, hogy finanszírozó politikai, pártfogóik zömének lényegében lopáson alapuló privát tőkessé válásával nyeregben maradhassanak. Persze ehhez maximálisan segített az erkölcsileg nagyrészt már lezúllott globalista (multinacionális) nyugati nagytőke képviselőinek szimplán csak a pillanatnyi maximális profitérdekeket szem előtt tartó „célszerűségi” gyakorlata a kultúrát illetően is. Ezt a „nyugati” szférát lényegében nem érdekli a pénzügyi gyarmatosítás szférái társadalmainak szellemi élete és értékei. A kultúrában is az a jó és támogatandó számukra, aki és amely elősegíti az üzleti hasznot.

Az üzleti haszon pedig mindig arányos a kulturális (hagyomány, nyelv, erkölcs, öntudat stb.) gátak nélkül növelhető „szériaszámmal” (uniformizálással) így tehát a magyar kultúra is legyen azok által meghatározott, akik kisebb vagy nagyobb tehetséggel a globalista tartalmakat (és hatalmi célokat) szolgálják! S ne feledjük, a tudatosan „balos nyugatosra” hangolt s állandóan „liberalizáló” és modern egykori „aczélosok” szükségképpen jobban értették a nyugati tőkelegikát s a számukra sokféleképpen engedélyezett személyes nyugati kapcsolatok révén erős – főleg ’68-as jellegű és „liberális” – személyes viszonylatokat építettek ki. Egykor még a könyvek vagy folyóiratok tekintetében sem volt egyenlő a hozzáférés lehetősége. Nem tehetség, hanem sokszor tudatosan használt információs fölény és multiplifikációs (médiá) lehetőségek is hozzájárultak ahhoz, hogy ki lett „sztár” és „elit értelmiségi” Magyarországon, amely aztán nagyrészt „reálszocialistából” „liberális” lett. S nem mellékesen a (proletár)diktatúra régi képviselői kezdték a demokráciát „tanítani”. Cenzorok lettek a sajtószabadság avatott védelmezői. Egy olyan undorító, mert nem valós metamorfózis (metanoia) ment itt végbe, amelyre a „damaszkuszi út” fogalmának használata blaszfémia, hiszen ott Saulból valóban Pál lett, miközben itt és most fizető zsebből fizető zsebbe fordultak át bizonyos ügyes atyafiak. A kifizetőhelyek változása (?) lenne a „damaszkuszi út” lényege?

Magyarország persze minden lehetséges – a szellemi életben is. Hiszen a kádárizmus itt olyan tematizációs hatalmat és módszert jelentett, hogy bizonyos „kulcsfórumokon” elindított – a lényegét illetően sokadrangú problémákat tárgyaló – viták közepes szereplői is megdicsőülhettek. A legvidámabb barakk „szocialista demokráciájának” levezető szelepei – a jó fizetések és a nagyrészt be-szervezett emberek engedélyezett „eretnekségei” (lásd például a kabarét!) révén – még a nemzetközi elismerést is szereztek. Nem szabad persze utólagosan kárhóztatni a kor magyar értelmiségét, főleg a tehetségeseket és az egyébként világosan látókat, de szinte akaratlanul a mai struktúrákat is legitimálta a kedélyes „gulyás-szocializmus”. Melynek képviselői a rabságból szabadulókra ujjal mutogatnak –

mint egykori haszonélvezőkre. Holott csak túlélők. Mintha egy kápó azért vádaskodhatna, hogy a rabok minden eszközt megragadtak az életben maradásra. Elképesztő arcátlanság. De a régóta eszmék nélkül „értelmiségieskedő” népséget csak az érdekli, hogy *látszólag* mindenki az ő erkölcsi szintjére süllyeszthető legyen.

Mert a magyar szellemi közállapotok egyik – persze a mai hazug és velejéig korrupt kormánypolitikai agitprop, céljaitól nem függetlenül – jellemzője az, hogy a neoliberális, *értékmentes*, individuális és csoportpolitika szintjére züllesztődjön *minden*. Itt az egyik párt olyan, mint a másik, az egyik szellemi irány olyan, mint bármelyik más – mindegyik csak a maga zsebét nézi –, hirdetik nem hatástalanul. S közben a tudatlan nyugat dekórumaira hivatkozva akarnak egyesek győzni – mintha az „független” volna az ottani urak érdekeitől! A mai hazai „független” értelmiségiek hazug világánál alig van/volt aljasabb közeg. Ők ugyanis – általában – mondjuk függetlenek a római pápától, de nem azok például a gyurcsányista kifizetőhelyektől. Függetlenek az értékektől, de elkötelezettek a mai kormánykoalíció nagy pénzű pártjai mellett. Nyugodtan kijelenthető az, hogy ma Magyarországon nincs biztosabb üzlet Orbán Viktor mocskolásánál! Ez a „szellemi életnek” is legnagyobb toposza (!?), bizonyos újságok, tv-műsorok és „médiáértelmiségiek” legjellemzőbb foglalkozása. Van-e ennél lejjebb?

S közben az ország eladósodva, egyre biztosabban megy tönkre, az erkölcsi nulla és szellemi szegénylegény Gyurcsány pedig – bár már a haszonélvezők számára is egyre terheesebb – legfeljebb „tévedésnek” bizonyul a politika kiábrándító, „értelmiségi” csalódást okozó jelenségeként. A mai magyarországi szellemi közállapotok legjellemzőbb vonása az, hogy annak „értelmiségi” mainstreamjéből hiányzik a legfontosabb szellemi-etikai mozzanat, a reflexió s a tévedések és bűnök őszinte bevallásának képessége, ők általában mindig másoktól várnak bűnbánatot. Dehát e népség „nagyja” és sztárjai már régóta nem keresztyének, hanem Voltaire egyenes utódai, akinek Isten és egyház elpusztítandó volt, de parasztjai számára azt *jónak* (= hasznosnak) tartotta! Gyurcsány és branca ma is baloldali a népnek, magának kőkemény, neoliberális globalista! A „felvilágosult és haladó értelmiségiek” nagy része soha nem volt más, mint a szellemi-lelki destrukcióban érdekelt, a nagy szériaszámú a nemzeti és keresztyén (helyi) kultúra és öntudat nélküli világban magát otthon érző hazátlan nagytőke szolgája.

A szellemi az erkölcsi relativista fehér materializmus számára persze ugyanez volt a helyzet az állkollektivistán erkölcsi abszolútumokat hirdető vörös materializmusban is. A kultúra tehát csak olyan termék, amely – akár kényszerítéssel is – mindig megvehető. A mai *értékmentes, pragmatikus* szabadpiaci világnak például azért nem kell értékorientált *közszolgálat*, amely az abszolút üzletességet kiegyensúlyozhatja, hogy tőle függetlenül ne létezhesen „engedetlenül”, legfeljebb csak éhezőként és nyomorgóként a szellem és lélek világa. S ez jórészt már működik is. Ricsaj a mi kutyánk kölykeinek akár szerény értékű műve körül – elhallgatás, csend az ellenségnek minősített alkotások és értékek kapcsán. Tudjuk persze, hogy a kapitalizmus nem az értékek, hanem az érdekek és a haszon világa. De ez a mostani itthoni variáció zömében értékmentes pofátlansága halált hoz egy nem-

zeti kultúrára. Annál is inkább, mivel a közösség abszolút többségét öntudatlan anyagi kiszolgáltatottságba és így értékeket illetően nélkülözésbe taszítja. Örökös uralmi célokból. Inkább ne legyen szellemi élet, nehogy az pólusképző, társadalmi hatású erő legyen – esetleg.

Aligha volt a magyar történelemben még egy ilyen primitív szellem- és erkölcsellenes hatalmi népség – kivéve persze közvetlen személyes és szervezeti előzményeiket! Az idegen érdekeknek s csupán a saját zsebnek céljával működő mai politikai garnitúrára nemcsak a társadalom demográfiai, hanem kulturális reprodukciójának is eleven gátja. Elég itt csak az iskoláztatás privatizációjára (= fizess, ha tanulni akarsz!) és csaknem teljes tartalmi kiüresítésére gondolni. Most már nemcsak a humán tartalmak és készségi tárgyak (ének, rajz, testnevelés) feleslegesek, hanem elkezdődött a természettudományos óraszám csökkentése is. Ahogyan elkezdődik a középiskolák kényszerkörzetesítésével a minőségi oktatás általában vett sorvasztása is. (A kisiskolák felszámolásával pedig a „gyökértelenítés”). Az egyetemek „piacosításával” a szellemi élet megújításában nagyon fontos szerepet játszó szegény tehetségeket nyilvánítják lényegében feleslegesnek. Az olvasókönyvek mondatainak betűszám szerinti korlátozása pedig – egyébként ez is a liberalizmus (= szabadság?) nagy dicsősége – szinte fogyatékosnak tekinti a gyermeket és pedagógust.

Az értelmiségi munkahelyek hatásvizsgálatok nélküli tömeges felszámolása (közhivatalnokok, pedagógusok, orvosok, szociális munkások stb.) megroppantja a kulturális termékek (könyvek, folyóiratok, színház, múzeum) fogyasztói közönséget is, még mélyebb egzisztenciális válságba sodorva írókat, művészeket, sokféle más szellemi embert. Az a stupid, materialista, korlátlan piac- és maximális profit „hit”, amely itt és most jelentkezik, degradálja az embert mint szellemi-lelki lényt. Aligha véletlen az, hogy ez a bagázs – híven kommunista elődeihez – tönkreteendő ellenségnek tartja az egyházakat is. Mindent megtesznek az értékelvű egyházi iskolázás felszámolására. Ahogyan egyáltalán ellenségnek tekintik a magyar falut, amely – ahogyan ezt egy Mihályi Péter nevű nagyokos közgazdász kifejezte – a „feudalizmus” felszámolandó maradványa. S mindezt a helyenként óriási városi munkanélküliség közepette!

De hát mit akarhatnak e neoliberális nemzeti nihilisták, akiknek Magyarország immár csak egy hatalmi pozícióból hasznos telephely, s akik csak tehetség híján, s mert zömmel nem tudnak jól angolul, időznek még itt, eme ellenszenves hagyományú „magyar ugaron”? Nos, rombolásuk jellege és irányai egyértelműek. Egy olyan társadalmat és szellemi életet akarnak létrehozni, amely tökéletesen alá van vetve az ő hatalmi akarataknak – örökre. Azt akarják, hogy soha ne lehessen itt politikai váltógazdaság, de ha mégis, annak ne lehessen se anyagi, se szellemi alapja! Ehhez a modellt Dél-Amerikában lelték meg – talán a legvadabbul radikális chilei pinocheti példában, ahol – mint nálunk is – a gazdag adottságok és lehetőségek mellett a társadalom többsége reménytelenül és véglegesen (?) valódi változtatásra képtelen szegény lett.

A szellemi élet meghirdetett piacositása – a közjó állami szolgálatának alkotmányos kötelessége helyett – egyébként azt jelenti, hogy lesz itt „szellemi élet”, az

üzletes és politikailag abszolút megbízható médiavilág által diktálva. Viszont nem lehet elégszer ismételni, azért nem kell itt semmiféle minőségi szellemi élet, mert az függetlenedhet mind anyagilag, mind gondolatilag e kézi vezérlésű, zömében talpnyaló, erkölcsöt nagyobbrészt nem ismerő tudattermelő közegetől. Egy valóban színvonalas szellemi életben a média csak kiegészítő/tájékoztató szerepű lehet(ne) a neoliberais pénzügyi diktatúrát jelentő világban azonban vezető, diktáló pozíciót tölt be a műveletlenné lett tömegek körében. De még a megnyomorodott középosztály is a tévék elé kényszerül – mivel másra nem telik a luxussá váló kultúrából. Már ami egyáltalán megmaradhat annak értékes és értékőrző világából.

Mai szellemi közállapotaink legfontosabb jellemzője tehát az, hogy lassan, de biztosan felszámolódik a közösségi befektetés a szellemi-lelki emberi tőkébe. Egyáltalán felszámolódik a közösség, miközben az élethosszig tartó tanulásról és a tudáslapú társadalomról dübörög a manipuláció! S ehhez partnerként ajánlkoznak az örökké haladó értelmiségiek. Akik főnökükhöz, az erkölcsileg méltatlan színvonalú Gyurcsányhoz hasonlóan azt hiszik, ha ők jól érzik magukat, akkor az mindenkinek jó. Ez minősít, s innentől valójában nem értelmiségiről, hanem agitgroup munkatársakról van szó! Még nemzetközi díjak birtoka sem képes így értelmiségivé tenni. Azokra pedig kár lenne szót vesztegetni, akik a pénzügyi diktatúrát és társadalmi kifosztást jelentő konvergencia és költségvetési egyensúly sikereit a honfitársaik zömének életétől függetlenül tudják sikerként „elemezni”. Régi történet ez a sikeres műtétről, miközben a beteg meghalt. A gazemberség csúcását persze az jelenti, hogy a hiányzó pénzeket zömmel azok lopták el, akik most halálkomoly pofával „rendet” akarnak tenni.

S a végén ezzel ott vagyunk a szellemi élet korunkban lassan mindent felfaló szegmensénél, a politikánál. Erről nem akarok sokat írni, de néhány megjegyzés elengedhetetlen. A legfontosabb az, hogy Magyarországon a kommunizmus és a neoliberalizmus – minden különbözőség ellenére materialista-ateista ikerpár ez! – szinte minden erkölcsi elemet kiölt a politikából, és pedig azért, mivel mai uralmuk alapja még mindig az a történelmi erőszak, amely évtizedeken át félelmet, közönyt, tájékoztatatlanságot, belenyugvást, erkölcsi deficitet, reménytelenséget stb. keltve lehetővé tette a gátlástalan hazugság immár közvetlen erőszak nélküli hatalomra kerülését és ott maradását. Egy olyan politikai népség, mint amely ma nálunk uralg, a volt vasfüggönytől nyugatra nem lehetne hatalmon. Ez a tény mutatja töményen az 1948 utáni magyar tragédia mélységét. S ez teszi azok felelősségét mérhetetlenül nagyobbá, akik ma, immár kényszer nélkül „zsebi érdekből” a gyurcsányizmus mellé álltak. S egyáltalán, segítették átmenteni a XX. század náciizmus mellett másik szörnyszülöttének, a kommunizmusnak a képviselőit.

A bajok szellemi-lelki-erkölcsi természetűek, s pusztán a remélt jövő anyagi emelkedéssel nem is orvosolhatók. Egy jövő magyar nemzeti érdekképviseleti politikának és kormánynak ezért a leghatározottabb harcot kell folytatnia a szellemi és lelki rombolás lokalizálható erői ellen. Ha nem teszi, akkor a magyarság – európai társaival együtt persze – elvész. Csak magunk menthetjük meg e közösség jövőjét, egy többségileg más, régi, történelmi közszellemmel!

Szellemi közéletünket ugyanis ma gyakorlatilag ugyanazok, csak más ideológiával (egyébként „értékmentességnek” hirdetik), akarják tévútra, értelmetlen vitákba, tematizációkba kényszeríteni, mint a Kádár-korszakban. Ugyanazok modernkednek itt – az életkori kivételeket nem számítva természetesen –, akik a „reálszocializmussal” avultak el, s most is romlott szellemi(?) árut kínálva élcsapat (= reformerek) lettek. Ebből az üzletből is csak nekik van hasznuk, s nem a magyar nemzetnek. Aggresszivitásuk és stigmatizációs gyakorlatuk jórészt még szavakra nézve is ugyanaz.

De ismét rossz lóra ültek – bár még kimagaslóan jó a fizetés –, mert mai ideológiájuk alkonya már látható. Ha az európai emberiség, s benne a magyarság nem akar kollektív öngyilkosságot elkövetni, akkor a már egyszer egyébként is megbukott, korlátlan, szabad versenyes piaci világnak véget fog vetni. S a piac oda kerül, ahová való, a piacra, s a szellem világában pedig újra az örök értékek konkrét alkotásai lesznek dominánsak.

Sajnos, ma nálunk „spétreakcióként” még nem kevesen vannak, akik mindent megtesznek vagy megtennének azért, hogy e lényegileg bukott „mainstream” elismerését elnyerjék. Ha a pénzt nézzük, akkor ez érthető, ha a távlatokat s az életet, akkor ez felesleges. Ki emlékszik ma már – öreg embereken kívül – a reálszocializmus (rákosizmus, kádárizmus) „nagyjaira”? Történelmi kutatási rekonstrukciós forrásként fognak legfeljebb szerepelni, olyan példaként, amelyek bemutatják azt, hogy egy sötét rendszer és gyakorlata, hogyan próbálta megállítani az időt, s a teremtés rendjét hogyan próbálta megerősöskölni. A szellem kommunista szenvedéstörténetének mai átalakulva is változatlan folytatóival nincs, nem lehet alku! Korszerűsített változatban is mindez – legfeljebb idő kérdése – a történelem sokszínű szemétdombjára kerül majd.